

Datum : 10 november 2009

Kiene bouwkundige inrichting bevordert herstel en welbevinden van ziekenhuispatiënten

Ziekenhuizen nieuwe stijl willen niet alleen optimale zorg leveren, maar hun patiënten ook een helende omgeving bieden. Kunnen ziekenhuizen bouwkundig zo worden ingericht dat patiënten er inderdaad sneller beter worden en zich prettiger voelen? En zo ja, welke architectonische kenmerken en andere omgevingsvariabelen doen er dan vooral toe? Deze twee vragen staan centraal in het signalement Het ziekenhuis als helende omgeving dat vandaag wordt aangeboden aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Welke omgevingsvariabelen hebben een helende invloed?

Het best onderbouwd is de helende invloed van frisse lucht door natuurlijke ventilatie. De positieve effecten van drie andere omgevingsvariabelen zijn eveneens redelijk onderbouwd: uitzicht op – echte en afgebeelde – natuur; bouwkundige maatregelen die geluidsoverlast tegengaan; en bouwkundige maatregelen die ziekenhuisinfecties helpen beperken. Bij veel andere omgevingsvariabelen liggen de zaken ingewikkelder. Voorkeuren voor bepaalde combinaties van licht, kleur en geluid zijn bijvoorbeeld nogal persoonlijk; bovendien zijn er onvoldoende aanwijzingen dat dergelijke preferenties positieve gezondheidseffecten hebben.

Methodologisch sterk onderzoek is een eerste vereiste

Nader onderzoek kan meer duidelijkheid verschaffen. De commissie MTA (Medical Technology Assessment) noemt enkele punten die daarbij aandacht verdienen. Het belangrijkste punt is methodologische kwaliteit; bestaand onderzoek naar de helende invloed van omgevingsvariabelen kan methodologisch de toets der kritiek namelijk vaak niet doorstaan.

Verder pleit de commissie ervoor twee positieve effecten zorgvuldig te onderscheiden: het effect op de gezondheid van patiënten én het effect op hun welbevinden. Beide typen kunnen samengaan, maar dat hoeft niet.

Uitwisseling van inzichten

Aan het einde van het signalement wijst de commissie op het belang van iets wat in de ziekenhuisbouw tot nog toe geen vanzelfsprekendheid is: een adequate uitwisseling en verspreiding van beproefde inzichten. Het Innovatieplatform Architectuur en Zorg (Architecture in Health) kan hierbij goede diensten bewijzen.

Samenstelling commissie:

- prof. dr. J.A. Knotterus, voorzitter Gezondheidsraad, Den Haag, *voorzitter* • prof. dr. G.H. Blijham, hoogleraar interne geneeskunde, Universitair Medisch Centrum Utrecht • dr. A. Boer, lid raad van bestuur, College voor Zorgverzekeringen, Diemen, *adviseur* • prof. dr. P.M.M. Bossuyt, hoogleraar klinische epidemiologie, Academisch Medisch Centrum, Amsterdam • prof. dr. H.R. Büller, hoogleraar vasculaire geneeskunde, Academisch Medisch Centrum, Amsterdam • prof. dr. J. Dekker, hoogleraar paramedische zorg, VU Medisch Centrum, Amsterdam • dr. G.L. Engel, adviesbureau “De Hemel”, Soest, *adviseur*
- prof. dr. J. Kievit, hoogleraar medische besliskunde, Leids Universitair Medisch Centrum
- prof. dr. F.F.H. Rutten, hoogleraar gezondheidseconomie, Erasmus Medisch Centrum, Rotterdam
- prof. dr. G.J. van der Wilt, hoogleraar health technology assessment, Universitair Medisch Centrum St Radboud, Nijmegen • dr. K. Groeneveld, Gezondheidsraad, Den Haag, *secretaris* • dr. C.A. Postema, Gezondheidsraad, Den Haag, *secretaris*

De afronding van dit signalement was in handen van drs. E.J. Schoten, secretaris bij de Gezondheidsraad.

De publicatie Het ziekenhuis als helende omgeving (nr. 2009/14) is te downloaden van www.gr.nl en in een papieren versie op te vragen bij het secretariaat van de Gezondheidsraad, fax (070)3407523, e-mail: order@gr.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt drs. E.J. Schoten, tel. (070)340 71 80, e-mail ej.schoten@gr.nl.